

© Віталій ГЕДЗ

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «ПОВЕРНЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО КУЛЬТУРНОГО НАДБАННЯ: ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНСЬКО-ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СПІВПРАЦІ»

Захід відбувся 15-16 травня 2013 р. у Будинку митрополита в Національному заповіднику «Софія Київська». Його організаторами виступили Міністерство культури України, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, Національний заповідник «Софія Київська».

Конференція проходила у два пленарних засідання. Усі виступи учасників конференції мали виважений та конструктивний характер.

У перший день після вітального слова до присутніх заступника міністра культури України В. Балюрка, з ґрунтовною розповіддю про створення та становлення Національної комісії з питань повернення в Україну культурних цінностей, а згодом Державної служби контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України виступив модератор конференції доктор мистецтвознавства, професор, академік Національної академії мистецтв України, завідувач кафедри теорії та історії мистецтв Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури, заслужений діяч мистецтв України О. Федорук.

Із цікавими доповідями виступили учасники цього наукового форуму. Зокрема, презентувала оригінальні твори матеріальної та духовної культури, повернуті Національною комісією з питань повернення в Україну культурних цінностей та Державною службою контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України у 1992–2011 рр., начальник відділу контролю управління регіональних представників з питань охорони культурної спадщини та переміщення культурних цінностей Департаменту культурної спадщини та культурних цінностей Міністерства культури України, заслужений працівник культури України О. Юрченко-Микита. Проаналізував роботу Координаційної установи м. Магдебург (ФРН) – установи федерації і земель з питань втрачених культурних цінностей і документування культурних цінностей при Міністерстві культури землі Саксонія-Ангальт (ФРН) – доктор М. Франц. Висвітлив історію вивезення культурних цінностей з Речі Посполитої та результати роботи щодо повернення втраченого директор Департаменту культурної спадщини Міністерства культури і національної спадщини Республіки Польща Я. Мілєр.

Ряд виступів містив цікаві повідомлення про роботу організацій з повернення культурних цінностей. У першу чергу слід відзначити презентації кандидата

культурології, референта відділу музеїв Департаменту культурної спадщини Міністерства культури Російської Федерації Ю. Годованєца та начальника сектору охорони історико-культурної спадщини управління охорони історико-культурного надбання та реставрації Міністерства культури Республіки Білорусь Н. Хвір.

До учасників конференції звернувся доктор філологічних наук, професор, академік НАН України, директор Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України М. Жулинський та Герой України – український поет, перекладач, кіносценарист, драматург, державний і громадський діяч, перший голова Народного Руху України – І. Драч.

Про втрати Україною в роки Другої світової війни 300 тис. музейних експонатів, 51 млн книг з бібліотек та 46 млн архівних справ розповів кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України, керівник Центру досліджень повернення та реституції культурних цінностей Інституту історії України НАН України С. Кот. Проблеми повернення культурних цінностей до Криму та Бахчисараю зокрема проаналізував кандидат історичних наук, генеральний директор Кримської республіканської установи «Бахчисарайський історико-культурний заповідник» В. Науменко.

Другого дня взяли активну участь у науковому форумі працівники музеїв та архівів Києва. Хочеться відзначити повідомлення заступника генерального директора з наукової та основної діяльності Київського національного музею російського мистецтва К. Ладиженської, кандидата історичних наук, директора Центрального державного архіву зарубіжної україніки В. Берковського, завідувача відділу європейського живопису Національного музею мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків О. Живкової, головного зберігача фондів Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника Г. Полюшка та кандидата історичних наук, провідного наукового співробітника Меморіального комплексу «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років» В. Гедза.

Під час підведення підсумків було визнано необхідність активізації роботи з реституції, вказано на доцільність підписання двосторонніх міжнародних договорів щодо повернення культурних цінностей, установлено потребу створення загальнодержавної бази культурних цінностей.